

Lidia Leksowska
Aleksandra Wrzeszcz
Gimnazjum nr 5 w Pile

PRZYSIĘGA TADEUSZA KOŚCIUSZKI

Scenariusz szkolnej uroczystości z okazji Dnia Patrona
w Gimnazjum nr 5 im. Tadeusza Kościuszki w Pile

Powiązanie scenariusza z podstawą programową:

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA GIMNAZJÓW I SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

W rozwoju społecznym bardzo ważne jest kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji.

III etap edukacyjny: Język polski

Treści nauczania - wymagania szczegółowe:

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. (...)

4. Wartości i wartościowanie. Uczeń: (...)

- 2) omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. (...) poczucie wspólnoty, solidarność, sprawiedliwość; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne;
- 3) dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość.

III etap edukacyjny: Historia

Treści nauczania - wymagania szczegółowe:

25. Bunt poddanych - wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych. Uczeń: (...)

2) ocenia wkład Polaków w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych; (...)

27. Walka o utrzymanie niepodległości w ostatnich latach XVIII w. Uczeń: (...)

2) przedstawia cele i następstwa powstania kościuszkowskiego;

Dziennikarz 1:

Halo, halo, czy jestem już na wizji? Witam wszystkich państwa bardzo serdecznie dzisiaj, 24 marca 1794 roku, z krakowskiego rynku, który przybrał niezwyklejny wygląd. Czy widzą państwo te nieprzebrane tłumy? Oj, będzie się działo! Jak mówiła poetka: *Na krakowskim rynku wszystkie dzwony biją. Cisną się mieszczany z wyciągniętą szyją.*

Spoglądam na Rynek krakowski od strony ulicy Szewskiej.

(Na dużym ekranie wyświetlony jest slajd z widokiem Rynku krakowskiego.)

W głębi po lewej widzę dwie wieże kościoła Mariackiego. Tak, trudno dziś policzyć ile osób ciśnie się w głębi, za stojącymi w długich szeregach oddziałami wojska.

Za chwilę usłyszymy Zygmunowski Dzwon.

(Słysząc bijący dzwon)

Dziennikarz 2:

Proszę państwa, wszyscy czekamy na bohatera dzisiejszego dnia – generała Tadeusza Bonawenturę Kościuszkę. Ten wielki Polak przybył tu, do Krakowa, w jednym celu – zjednoczyć wszystkich Polaków w walce z zaborcą.

Dziennikarz 1:

Tadeusz Kościuszko ma za sobą 5-letni pobyt we Francji; walkę o wolność Stanów Zjednoczonych, gdzie otrzymał tytuł generał armii amerykańskiej, a Jerzy Waszyngton odznaczył go orderem; udział w wojnie z Rosją w 1792 roku, gdzie dowodził w bitwie pod Dubienką, za którą otrzymał Order Virtuti Militari.

Dziennikarz 2:

Posiada również stopień generała wojsk polskich, który otrzymał w 1789 roku, 5 lat po powrocie do Polski. W dokumencie nominacyjnym podpisanym przez króla Stanisława Augusta Poniatowskiego czytamy: *Oznajmiamy niniejszym listem-patentem, komu o tym wiedzieć należy, iż mając sobie zaleconą Tadeusza Kościuszki, brygadiera bywszego wojsk amerykańskich, w dziele rycerskim umiejętność, a chcąc Onego do Naszych i Rzeczypospolitej zachęcić usług, umyśliliśmy mu szarżę generała... dać.*

Dziennikarz 1:

Ale wracamy na krakowski Rynek. Proszę państwa, to coś niesamowitego. Takich rzesz ludzi i entuzjazmu nie widziałam od czasu uchwalenia konstytucji 3 Maja 1791 roku. Gaude mater Polonia!

Proszę państwa, co to widzą moje oczy – pan Kościuszko tutaj kroczy. Powitajmy go serdecznie! Zapraszam wszystkich do zawołania: „Wiwat Kościuszko, wódz powstania.”

(Wchodzi Kościuszko + 2 osoby – wiwaty, okrzyki uczniów)

Dziennikarz 2:

Wraz z Tadeuszem Kościuszką przybył tu dzisiaj radca stanu, poseł na sejm Aleksander Linowski. Zbliża się uroczysty moment. Prosimy o ciszę! Prosimy pana Linowskiego o odczytanie słów przysięgi.

(Kościuszko podchodzi do sztandaru i składa przysięgę, którą czyta A. Linowski)

Tadeusz Kościuszko:

„Ja, Tadeusz Kościuszko, przysięgam w obliczu Boga całemu Narodowi Polskiemu, iż powierzonej mi władzy na niczyj prywatny ucisk nie użyję, lecz jedynie jej dla obrony całości granic, odzyskania samowładności Narodu i ugruntowania powszechnej wolności używać będę. Tak mi Panie Boże dopomóż i niewinna męka Syna jego.”

Uczeń:

Ty! Coś nadzieją jest naszą,
 Wodzu! O, Polski ozdobo!
 Żadne nas groźby nie straszą,
 Gdziekolwiek pójdiesz – my z Tobą!
 (Feliński A.: *Pieśń Ochotników Krakowskich*)

Dziennikarz 1: *(wola)*

Wiwat Kościuszek! Prosimy teraz wszystkie klasy o zaprezentowanie swoich okrzyków i haseł poświęconych Naczelnikowi. Zaczynamy od klasy I a....

(Klasy prezentują hasła – patrz załącznik.

Odpowiednio wcześniej każda klasa miała za zadanie wymyślić hasło związane z patronem oraz nauczyć się pieśni „Jak długo na Wawelu”).

Dziennikarz 2:

Zwycięży orzeł biały, zwycięży polski lud! Prosimy o wspólne zaśpiewanie z nami :
(Uczniowie śpiewają z chórem.)

Jak długo w sercach naszych
 Choć kropla polskiej krwi,
 Jak długo w sercach naszych
 Ojczysta miłość tkwi,
 Ref.: Stać będzie kraj nasz cały,
 Stać będzie Piastów gród,
 Zwycięży Orzeł Biały,
 Zwycięży polski lud.

Jak długo na Wawelu
 Brzmi Zygmunowski dzwon,
 Jak długo z gór karpackich
 Rozbrzmiewa polski ton,
 Ref.: Stać będzie kraj nasz cały...

Jak długo Wisła wody
 Na Bałtyk będzie słać,
 Jak długo polskie grody
 Nad Wisłą będą stać,
 Ref.: Stać będzie kraj nasz cały...
 (Krumłowski K.: *Jak długo na Wawelu*)

(Kościuszek wychodzi)

Dziennikarz 1:

Do późnej nocy wiwatował i radował się Kraków. Świtała jutrzienka swobody, niosła się po ulicach pieśń.

Dzisiaj nasz hołd i podziw dla Tadeusza Kościuszki najlepiej oddają słowa Marii Dąbrowskiej:

Uczeń:

Są wielcy ludzie, co mają pomniki z żelaza.
Inni mają z kamienia, ze spiżu, z marmuru.
Dla Kościuszki nie wystarczał nam jeden metal lub kamień.
On ma pomnik ze wszystkiej ziemi polskiej.

Jest w nim żelazo i kamień, i spiż z resztek armatnich kul,
i marmur, i gleba, która karmi naród. Są piaski i gliny czarnoziemu.
A nade wszystko jest krew i są kości żołnierzy
poległych za niepodległość Polski.

(Dąbrowska M.: *Dzieci Ojczyzny*)

Dziennikarz 2:

1 kwietnia Tadeusz Kościuszko opuścił z wojskiem Kraków, a 4 kwietnia odniósł zwycięstwo w bitwie pod Racławicami. To właśnie ta bitwa, chociaż nie największa, na długie lata niewoli dawała wiarę w możliwość wywalczenia niepodległości kraju. A Tadeusz Kościuszko stał się jednym z największych bohaterów narodowych.

Na dwa lata przed śmiercią napisał: *Obywatel, który chce (...) być dobrym Polakiem, powinien poświęcić wszystko dla Ojczyzny i być zawsze ludzkim i sprawiedliwym.*

Zmarł w Solurze w Szwajcarii 15 października 1817 roku.

Bibliografia:

1. Dąbrowska Maria: Dzieci Ojczyzny. W: Kowalczykówna Jolanta: Pan Kościuszko tutaj kroczy... Biblioteka w Szkole 1994 nr 1
2. Feliński Alojzy: Pieśń Ochotników Krakowskich. W: Lubicz-Pachoński Jan: Kościuszko na Ziemi Krakowskiej. Warszawa: PWN, 1984
3. Konopnicka Maria: Przysięga. W: Kowalczykówna Jolanta: Pan Kościuszko tutaj kroczy... Biblioteka w Szkole 1994 nr 1
4. Kopczewski Jan St.: Wódz kosynierów Tadeusz Kościuszko. Warszawa: Nasza Księgarnia, 1969
5. Krumłowski Konstanty: Jak długo na Wawelu. W: Korniewski Wiesław, Łochowski Leon: ...pieśń ujdzie cało...: śpiewnik. Warszawa: Centralny Ośrodek Metodyczny Domu Wojska Polskiego, 1992

Załącznik

Hasła o Tadeuszu Kościuszcze ułożone przez uczniów:

- Tadeusz Kościuszko – przy nim każdy jest za mały, by nieść sztandar jego chwały!
- Tadeusz Kościuszko to bohater, jak już wiecie, i patron szkoły najlepszej na świecie!

- Tadeusza Kościuszkę za patrona mamy,
bo jego czyny podziwiamy!
- Jak Kościuszko przysięgamy
- wrogom Polski nie oddamy!
- Tadeusz Kościuszko – zna go Polska, zna świat cały,
bo to wódz był doskonały!
- Tadeuszu Kościuszko, patronie kochany,
za wzór do naśladowania ciebie mamy
i o honor naszej szkoły dbamy!
- W Polsce, w Stanach dobrze znany
- nasz Kościuszko ukochany!
- Tadeusz Kościuszko „piątki generałem”,
za wszystkich Polaków walczył z zapalem!
- Kościuszko jest naszym idolem,
Kościuszko świeci nam wzorem!
- Kościuszko naszym bohaterem jest,
on po prostu jest the best!
- Stany Zjednoczone już się nie boją,
gdy w swoich szeregach Kościuszkę mają!
- Pierwsza e uczy się,
a Kościuszko o tym wie!
- Na 1 na 2 szkoła patrona Tadka ma,
na 3 na 4 super Polak bez bajery,
na 5 na 6 on po prostu super jest,
na 7 na 8 nie lubią go tylko łosie!
- Sławny był Kopernik,
sławny był Moniuszko,
ale najważniejszy jest Kościuszko!
- Nie Mickiewicz, nie Moniuszko,
naszym patronem jest Kościuszko!
- Kościuszko patron wesoły,
codziennie zaprasza do naszej szkoły!
- To jest szkoła Tadeusza,

każdy chętnie do niej rusza!

- Kościuszek zwany bohaterem północy
dziś na korytarzu wpatruje w nas oczy!
- Gdy Kościuszek wspiera mnie,
to ja lepiej uczę się!
- Bohater narodowy
Kościuszek stalowy!
- Tadeusz Kościuszek to patron naszej szkoły
i u niego nie uczą się matoły!